

מסורת הש"ס

(א) [אזלו שיילוהו. יעב"ץ],
(ב) [חובות סב; ג] [לעיל יב:
ש"נ] [קמן קסח, ד] [ישעיה
נטו, ה] [ז"ל אחרונים].

נורה אור השלם

וְאִם יִתְקַפּוּ הָאָחֵד
הַשְּׁנַיִם יַעֲמִדוּ נִגְדוֹ וְהַחוּט
הַמְּשֻׁלָּשׁ לֹא בְּמַהֲרָה
נִתְקַן: קהלת ד יב

הגהות הב"ח

(א) רשב"ם ד"ה דמימרע כו'
דלא חשיב כל כך אפי' אי
הוי:

מוסף רש"י

מדת סדרם. זה נהנה חס לא
חסר (לעיל יב) לא היו עושין
עושה (כתובות קב) שלי של
עורבין מט. כדמקן (אבות
ז"ה מ"י) האומר שלי שלי
מלך שלך זו מדה צניעות ויש
אומרים זו מדת קדוש (לקמן
קטח).

מוסף תוספות

[illegible]

יבִּקְשׁוּהָ. רַעֲיוֹנוֹת.
 אֲבָל יִתְּלֶהּ בְּיוֹד אֶבֶן
 שֶׁתִּשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ. שֶׁסִּי. אֲבָל
 בְּכַחוֹת מִטַּחֲפָא אֵין דִּירָךְ
 הַתְּשׁוּמָה בְּכַדְרִים
 כְּבִדִּים. שֶׁהָ. וְאִפִּי לִרְבִּי
 הַיְּהוּדָה (נָט): לִדְבַר לֵיהּ יִתֵּן
 רַחֲמֵי רַחֲמֵי מִיֵּט דְּאִמְרוּ
 הַתְּרַנְדַּנָּה אִפִּי וְלִתְלִינָהּ וְכוּ',
 דְּהִימֵן אֵין פְּחוֹת מִטַּחֲפָא
 יְכוּי' אֲבָל כִּשְׁהוּא רַחֵב וְכוּ'
 מִסְדְּרִין וְכוּ' לֵיט לֵכִיל וְלֵא
 לְמַעַבְדִּיב אֲהַדְרִי
 רַחֲמֵי. אֲלֵף. אֲ. כִּי שֶׁלֹּא
 חִזְקִי אֵין וְיִרְכַּב עֲלָיו
 לְכַוּנוֹת חֲתוּזִי וְלַהֲבִינָה
 מִלְּעֵלֶם מִן הַדִּיר וְכוּ'. עוֹד
 שֶׁכִּיכּוֹל בְּכֵל הַתְּרַבִּי
 לְמַחוֹת מִשּׁוֹם חִזְקֵי רַחֲמֵי.
 רַעֲיוֹנוֹת וְכוּ'. אֵין גִּנְרִי
 עוֹלָם שֶׁלֹּא יִתֵּן לְמַחֲמֵת.

רבינו גרשום

ממזחילה. היינו צנור גדול
שמשמנה כנגד כל הבית אם
מקלחת מים לחצר חבירו
ש חזקה לפי שהיא גדולה:
שלא להני תרי לישני
קמאי שפיר. דלמרבז אין
ל חזקה מרות אחת ושם
יהיה ארוך מקצור מא"כ
ממזחילה שיש לה חזקה:

חזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

נב.

רעא א מיי פֿ"ח מהל' שטנעס הל' ה סמג
עשין פֿז טושע"ז ח"מ ס'י
קנט סעף: ו
רעב ב מיי ס'ה ה ד
טושע"ז ס'ס סעף ג:
רעג ג מיי ס' פ"ו הל' ו
א סמג ע"ז לה טושע"ז
ח"מ קנד סעף: י
רעד ד מיי ה ס'ה
טושע"ז ס'ס סעף: ו
ערה ה מיי ס' הל' ו וע"ש
טושע"ז ס'ס סעף: י
רעו ו מיי ס' פ"ח הל' ב
סמג עשין פֿז טושע"ז
ח"מ ס' קנט סעף: ג

לְעִזֵּי רֵעִי

שקלוי"נ"ש
אישקילונ"ש]. מדרגות.

רבינו גרשום (המ

וזלו מקבל הוא מימיו
 של בן חורש של בנינו: ה
 במחוללה של בן, עשה
 מן אבינו מן דר עסקנו
 דאמרי לה על מחוללה לא
 בנא לה דחירתא אשתא.
 קאם ינע בנינ' מחוללה
 וקבלה אהתא. ואם לא
 לית ריחא בנא ליה לקח
 וצתה שרתשו של במחוללה
 ויקבלה אהתא: לדידי קני
 ר' מימא דהתול: לקבלן
 פשעות מן זכר: ר' ור
 אושעיא אומר עמכך. ו
 דלסומת: ר' אשיעא
 אומר דעמכך כהו אסאמר
 וקאריקוניה שוהא שליש' ל
 שן ל' ו. חורקין. מעלות:
 שן ל' חוקה: אם לא
 מלבין חוקה חבירו כמי ששה
 מתחתה משמשע בחצו:
 מ'ש גב' סרולו שוהא שליש' ל
 במתא: אר' חורקין: ור
 אסאמר דר' חורקין: ור
 ואמר למסת מ' אמת א
 אינא חיל' בחצו חבירו ש
 לוקחיה וכולו למתחמש
 חזק אומר וא' ליה מיחא
 שן ל' חוקה: וא' למעלה
 א' אמת קא: דלית אפי
 איה שן ל' חוקה מפני
 איה שן ל' למתחא א' חור
 הואיל דלא מוק ליה הלכך
 שן ל' חוקה מפני איה שן ל'
 למתחא לן קטן עבא ל'
 מחיל: ר' אליעזר אמר אפי'
 למעלה דלא אמת א' חור
 חוקה. ולקח שתיק לאמוק
 ליה. ויכול למתחא ולעבב
 ל' מתי שריצה: כבושע ל'
 מרת סרולו: חבירו שן ל' חוקה
 ור' ור' ור' ור' ור' ור' ור' ור'
 למעלה דלא אמת דר' ור'
 כרפון שליש עבב ולקח
 אקמר שן ל' חוקה למתח
 ר' אליעזר אמר יכול למתח
 קסבר איהו דר' רפון: דרובי
 עמא. ור' א' אליעזר
 אמר כרפון: וא' חכי אמר
 אומר יכול למתח. דאמר
 ליה וינני דומבתי מתי
 חותך דר' קרימלח חילון
 וחית מינא וחסתכל כלם
 כמ' בחציה: ור' איהו דאמר
 לקמה דר' אמי. שיהיה ל'
 חילון חציה חבירו למעלה
 א' אמת: ר' אליעזר. דאמר
 ל' חוקה וכולו למתח: אסר
 שמואל לאורה אפי' ל'
 חותר ור' ור' חוקה. כלומר
 א' מכלן חילון חוקה וא'
 למעלה דלא אמת לרוב
 ארה בפני חבירו ור' מיהא
 אפי' כל שיהו שאין איהו
 א' דנכס בר ואפי' שאין
 ל' מכלן חילון חוקה וא'
 יכול בעל חצי לסומתה
 ולא להאפל עליו: **פסא**
 חזיו עטפ. שא' ש'
 ל' דארס ור' ור' ור' ור'
 חזיו חבירו עטפ ש'
 שניעור: מפני שחיל

במזחילה של בנין עסקינו. אבל מרוב סתמו של עד ואין עושין אותו של בנין וא"ת וליפלו במזחילה עמלה בין של בנין לשל עד ו"ל דמיא ליה במתניתין לאשמועינן במרוב דיש למקומו חזקה: **והחזק המשוש לא במהרה יתקן**, כמה היו שהן ואבותיהם ואבות אבותיהם היו תלמידי חכמים ולא קאמר עליהם החוט המשוש אלא הכא היינו טעמא לפי ששלשמן ראו זה את זה א"י והא דמוכיר ר' אשעיא קודם רבי חמא אציו במחלוקת לפי שהיה גדול יותר מרבי דאמר (ערוצין דף ג.) לכן של ט' (ראשונים) כפתח [היכל] זה ר' אשעיא ואמר נמי ר' אשעיא גדורו כר"מ גדורו שלא יכלו חציריו לעמוד על סוף דעמו:

לֹא חֹזֶקֶת. ר"ת

מפרש דאריי בחלון
מזרית^ב אבל בחלון זורי או שעשוי
לאורה שהוא דבר קציעות אפילו
למעלה מארבע אמות יש לו חוקה
והביא ראי' מדתניא לעיל (דף כג:)
החלוטות בין למעלה שלן למטה
ד"א ותני עלה למטה שלן לעמוד
ויראה אלמא אפי' למעלה מד' אמות
יש לו חוקה כיון דהוי דבר קציעות
ואומר רש"י דלץ נראה משם
ראיה דאף על פ' שהוא יותר מד'
אמות לעמוד בחוץ לעמוד בפנים
לא הוי למעלה מארבע אמות כגון
שאות חלוטות בעליה אי נמי מיירי
כגון שיש לו עדים או שטר:

ה ויבול למחות.

אפילו צעל הגג צצעל החצר
 דאין לומר דוקא צעל החצר צצעל
 הגג אזל צעל הגג צצעל החצר לא
 יוכל למחות דהא קתני בסיפא פחות
 מטפח אין יכול למחות ומפרש רב
 הונא היינו צעל הגג צצעל החצר
 אזל צעל החצר צצעל הגג יכול
 למחות אלף על כרחק צטפח אפילו
 צעל הגג יכול למחות צצעל החצר
 וטעמא דטפח יכול למחות דברים
 גדולים המצבידים על הקטל או אם

יִימֵיהֶם עָלֵיו כָּלִי מִלֵּא מִיֵּם וְיִשְׁפֹךְ וְיִתְקַלְקֵל הַכּוֹתֵל^א וְצַעַל הַחֹזֵק יִכּוֹל לְמַלְמָחוֹת מִשּׁוֹם הַיָּזָק רָאִיהֶ^ב וְלִמְאֵי דִסְיָד^ג בְּגִמְרָא לְמִימֵר דְּרַב יְהוּדָה לֵית לֵיהּ הַיָּזָק רָאִיהֶ מִכָּל מָקוֹם כְּשֵׁשִׁים כָּלִי מִלֵּא מִיֵּם פַּעֲמִים שִׁפּוֹל וְיִשְׁטַטֵּשׂ כָּל הַחֹזֵק וּפַעֲמִים שִׁפּוֹל עַל רֹאשׁ צַעַל הַחֹזֵק וּמִיָּדִי תוֹךְ ג' אֵלֶּל אַחֵר שֶׁהַחֹזֵק אֵין יִכּוֹל לְמַלְמָחוֹת צַעַל הַחֹזֵק בְּצַעַל הַגֵּג וְעוֹד יֵשׁ לְפִנְפֹּרֶשׁ דְּבֻקָּה אֲדָמָא ג' אֵיירִי וְיִכּוֹל לְמַלְמָחוֹת צַעַל הַגֵּג בְּצַעַל הַחֹזֵק וְלֵאמָר מִטַּעַם דְּפִרְשִׁית אֵלֶּא מִשּׁוֹם דִּישׁ לֹא תִשְׁמַשׁ לְצַעַל הַגֵּג עַל הַיָּזָק לְרֹוֹתָהּ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ כָּל שַׁעֲהָ וְלֹא יֵימָא אֵת צַעַל הַחֹזֵק לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ אֲבָל צָחוֹךְ ג' שְׁלֵא הַחֹזֵק אֵין יִכּוֹל לְמַלְמָחוֹת צַעַל הַחֹזֵק אֲבָל צַעַל הַחֹזֵק צַעַל הַגֵּג יִכּוֹל לְמַלְמָחוֹת^ד וְהוּי כְּמוֹ לְרַב הוֹנָא בְּפָחוֹת מַטְטַח וְהֵא דְּמַפְלִיג בִּין טַפַּח לְפָחוֹת הֵא צָהָא תַלִּיא דְּבִטְטַח דְּמַהֲנִי בִּיהַ חֹזֵקִי יִכּוֹל לְמַלְמָחוֹת צַעַל הַחֹזֵק אֲבָל בְּפָחוֹת מַטְטַח דֵּלֵא הוּא חֹזֵקִי אֵין יִכּוֹל לְמַלְמָחוֹת^ה : וְאִפְּלִין

ות שבו שם חלון כדמפרש טעמא לקמיה זימנין דמוצבת שריפא
למעבד הכי: **חדש סדום.** אין מהנה לחבירו אע"פ שאין חסר כבך
ספר כלום ולרבי אילעא אין כופין ויכול למוחות: **ושאני הכא.** דאיכא
טורי למעלה מד' אמות וחבירו היה מוחה בידו: **עבדו ליה כר'**
לו חוקה. חלון העשוי ליכנס ממנו אור במקום אפל לא צנינן
דקציעותא דכל הימים אדם צריך לאורה וכיון שעשה חלון זה לכל
מר דברשותו עשה ומתני' לאו בחלון העשוי לאורה מיירי אלא בחלון
יש לו חוקה. מי שיש לו כותל סמוך לחצר חבירו והואיל זין
ות שם בנין לסתור את הויז דכולי האי לא הוה שציק ליה בעל
תני ואיל ומדלא מיחה בתוך ג' איכא למימר דברשותו הואיל:
ויכול

לו חזקה בחצר כשיעור טפח. שאלמלא שיש לו חזקה בחצר לא היה מניחו להוציא בה זית

סגן המוחילה יש לה חוקה. ובמאי דקטני המרכז אין לו חוקה קאמר אצל המוחילה יש לה חוקה: בשלמא למאן דאמר הנך סריס שפיר. דלשמואל דאמר אין לו חוקה מרזח אחס שפיר אינטריין למימר אצל המוחילה יש לה חוקה דדבר קציעות הוא ואין רגילין לעקרה

ממקום למקום וכן דר' חנינא שאם היה ארוך מקצרו אבל המזחילה יש לה חוקה ואין מקצרים אותה: אלא לעמאן דאמר. גבי מרזב דלהבי אין לו חוקה שאם רצה לבנות תחתיו בזונה מאי שנא מזחילה דקאמר יי' לו חוקה שאין בזוני תחתיה מאי נפקא ליה מינה לבעל מזחילה אי בני בעל חצר תותה הו' לא מפקד מידי ובעל חצר לא שעבד לו חזירו למזחילתו ולדבר שאינו מוסיק לו: של בנין. אבנים: דאמר לא ניהא לי. שמכנה תחתיה: דסיסרע אשיפאי. כלומר תחתיה שלי תפול לקול מקצות והגרזן וכל כלי ברזל בהבנות בנין. אבל גבי מרזב (א) לא חשיב כל כך אפילו הוי של בנין בזונה תחתיה אי נמי האי דקא מפליג בין מרזב למזחילה היינו משום דתסם מרזב של עץ וקסם מזחילה של אבנים: ליטור. של שופכין: לדידי נמי קני לי מיה דאגידר. להשקות בהמותי שעל מנת כן נתתיני לך ודמי למקח ויממכר שאני שעבדתי לך חזירו בצבצבלי מיימך ואם אתה חוזר כך אני לא אחזור בי: מעבד. על בעל הגג: אינו מעבד. דלא שעבד לו מיימי אלא כל ימי שיהיו יורדין לחזירו: אלוו שיינו לרבי ביאא. אביו של ר' תמא חזקן של רבי אושעיא: לא דכפרה יתק. כדרשין נמי (ב"מ דף פה.) מפי זרעך ומפי זרע זרעך וגו' מדור שלישי ואיך תורה ממזרת על אכסניא שלה: זה ר' אושעיא. שאמר חזקו: חזקו. שליבות אשכנזי' וקצעי גמרא מ"ש גבי סולס דלא קמפרש. מתני' שיעורא מי הכי דקמפרש גבי חלון: משום דקבעי לאיפולוגי רבי יהודה. גבי

חלון הוצרך מ"ק לפרש שיעורו: "א"ר וירא למטה מד' אמום. מקרקע
הבית קמני מתני' דחלון זורי יש לו חוקה דכיון דליכא תרמי שהא
גדול וגמור ויכולין להסתכל ממנו בחצר יש לו חוקה שלא היה זה
ממניחו לעשות אלא ודאי ברשותו עשה ואם בא שכונו לבנות הדין
להתרחק כדנתן (ע"ל דף כב.) החלוטות מלמעלן ומלמטן ומכנגדן ד'
אמום ואם בא עכשיו אחד מן לפתוח חלון זורי למטה מד' אמום
מקרקע הבית שכונו יכול למחות בידו ומעכבון שלא יפתח: **מלעלה מד'**
אמום. מקרקע הבית אין לו חוקה דאין חצירו מקפיד וכשצונו שכונו
אינו יכול לעכב עליו ולומר לו הרחק בניך מן החלון שלי שלא תאפיל
עלי שיכול לומר לו סמום אותו שאין לך חוקה ואם אין לו חלון שם
וצדיקש עכשיו לפתוח חלון למעלה מד' אמום אין יכול שכונו למחות
בידו ולמנעו. ודוקא חלון זורי אבל חלון המצרי בין מלמעלה מד"א
בין מלמטה אין לו חוקה וגם אין יכול להשק למחות: **ור' אליעזר אמר**
אינינו למעלה מד' אמום. אע"פ דלית לי חוקה יכול למחות בצלתי
דוקא חיות בבית. **ור' וירא** לא חייש להכי דלא תחפ"י אינשי כולי ה
כלוס. לר"ן כופין דלמעלה מד' אין מניחין אותו למחות שהרי אינו

מל
אילנית. אלמלא הכי הלכתא: אמר שמואל ולאורא אפינו כל שהוא
חלון זורי אלא אפינו כל שהוא יש לו חוקה דחלון העשוי לאורה מייל
היהמים עשאו והיה לו לבעל חצר למחות בתוך ג' ומדלא מיחה איכא
לשמור גנות ופרדסים דרך החלון: **ביתנא** היוו עד ט
טפח בולט מכתלו לחצר חצירו הווי חוקה ואין בעל החצר יכול
ההחצר להוציא זין טפח בחצרו בלא רשותו שהרי יכול למחות כר
למ"ד שאם בא לבנות תחתיו של מרוב: מאי נפקא ליה מינה. לבעל המוחילה